

Vår 2005

Opg 1

$$\mathbb{Z}_8$$

$$\mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_2$$

$$\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$$

b) $G = \{1, 3, 7, 9, 11, 13, 17, 19\}$

$$\begin{array}{ll}
 |1| = 1 & |11| = 1 \\
 |3| = 4 & |13| = 4 \\
 |7| = 4 & |17| = 4 \\
 |9| = 2 & |19| = 2
 \end{array}$$

Vi ser at G er en endelig abelsk gruppe, så ved å bruke Fundamental theoremet for endelig genererte abelske grupper (Thm 11.12) vet vi at G må være isomorf med en av gruppene i a) G må være isomorf med en av elementer med orden 8, siden G ikke har noen elementer med orden 8, kan ikke G være isomorf med $\mathbb{Z}_8$. Sidem ikke G har elementer av orden 4 kan G heller ikke være isomorf med $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$. Vi har da at

$$G \cong \mathbb{Z}_4 \times \mathbb{Z}_2.$$

Opg 2

$$\sigma = (1234)(56)(689) = (1234)(5689)$$

$$|\sigma| = \text{l.c.m}(4, 4) = 4$$

$$\sigma\sigma = (1234)(5689)(136)(2435) = (14895362)$$

$$|\sigma\sigma| = 8$$

Elementet $(12)(345)(678910)$ har orden $\text{l.c.m.}(2, 3, 5) = 30$ i S_{10} .

Opg 3

La $\varphi: \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$ være gitt ved

$$\varphi(a, b) = a - b$$

Ser at $\ker \varphi = \langle(1, 1)\rangle$, og at φ er en på (onto) avbildning. Har derfor at

$$\mathbb{Z} \times \mathbb{Z} / \langle(1, 1)\rangle \cong \mathbb{Z}$$

Opg 4

i) La $\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} a' & 0 \\ b' & c' \end{pmatrix} \in H$.

$$\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a' & 0 \\ b' & c' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} aa' & 0 \\ ba' + cb' & cc' \end{pmatrix}$$

Siden 3 er et primtall så er $\mathbb{Z}_3$ en kropp.

Vi har at $aa'cc' = ac'a'c' \neq 0$, så

$$\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a' & 0 \\ b' & c' \end{pmatrix} \in H$$

ii) Identiteten: $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ er i H , siden $1 \cdot 1 \neq 0$.

iii) La $\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix} \in H$. Da er $\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}^{-1} = (ac)^{-1} \begin{pmatrix} c & 0 \\ -b & a \end{pmatrix}$

i G , siden $ac \neq 0$. $(ac)^{-1}c \cdot (ac)^{-1}a = (ac)^{-1} \neq 0$ siden $ac \neq 0$, så $\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & c \end{pmatrix}^{-1} \in H$.

Viser dermed at H er en undergruppe av G .

$$\det \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = 1 \Rightarrow \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \in G. \quad \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} \in H$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} \notin H$$

$\Rightarrow H$ er ikke normal.

Opg 5

Det er fire vrindninger; $G = \{g_0, g_1, g_2, g_3\}$, hvor

g_0 = identitet

g_1 = vrindning 90°

g_2 = vrindning 180°

g_3 = vrindning 270°

Vi bruker Burnside's formel, hvor X er alle mulige fargelegginger, & X/G dermed er en G -mengde.

$$r = \frac{\sum_{g \in G} |X_g|}{|G|} = \frac{2^9 + 2^3 + 2^5 + 2^3}{4} = 2^7 + 2 + 2^3 + 2 \\ = 128 + 2 + 8 + 2 = \underline{\underline{140}}$$

Opg 6a

Ser at $\{2, 3, 4, 6, 8, 9, 10\}$ er alle elementene i $\mathbb{Z}_{12}$ som har største felles divisor med 12 uten 1. Disse elementene vil da være nulldivisorene i $\mathbb{Z}_{12}$.

- b) x er et ikke-null element i $\mathbb{R}[x]$. Anta at x har en invers i $\mathbb{R}[x]$, si $f(x)$. Da har vi
- $$\begin{aligned} 0 &= \deg(1) = \deg(x \cdot f(x)) = \deg(x) + \deg(f) \\ &= 1 + \deg(f) \end{aligned}$$

$\Rightarrow \deg(f) = -1$, en selv motsigelse siden alle andre elementer i $\mathbb{R}[x]$ har ikke negativ grad.

Ops 7 (TMA 4150) a

$$p(0) = 2$$

$$p(1) = 2$$

$$p(2) = 1$$

Siden $\deg(p(x)) = 2$, ser vi da at $p(x)$ er irreducibelt.
 Vi får da at $\langle p(x) \rangle$ er et maksimalt ideal i $\mathbb{Z}_3[x]$, så $\mathbb{F} = \mathbb{Z}_3[x]/\langle p(x) \rangle$ må være en kropp.

La $\alpha = x + \langle p(x) \rangle$. Elementene i $\mathbb{Z}_3[x]/\langle p(x) \rangle$ er på formen $a_0 + a_1\alpha$, hvor $a_i \in \mathbb{Z}_3$.

$$\text{Vi har da } |\mathbb{Z}_3[x]/\langle p(x) \rangle| = 3^2 = \underline{\underline{9}}.$$

b

$\mathbb{F} \setminus \{0\}$ har 8 elementer

$$\langle \alpha \rangle = \{1, \alpha, \alpha+1, 2\alpha+1, 2, 2\alpha, 2\alpha+2, \alpha+2\}$$

$$\text{Ser at } |\langle \alpha \rangle| = |\mathbb{F} \setminus \{0\}|$$

$$\Rightarrow \langle \alpha \rangle = \mathbb{F} \setminus \{0\}, \text{ så } \mathbb{F} \setminus \{0\} \text{ er syklisk.}$$

Opg 7 (MD 2201)

La r være antall undergrupper med 5 elementer.

En undergruppe med 5 elementer må være sylisk, siden 5 er et primtall, og alle elementer unik den multiplikative enheten må ha orden 5.

En slik undergruppe er dermed en 5-undergruppe.

Siden $30 = 2 \cdot 3 \cdot 5$, så vil enhver 5-undergruppe være en Sylow 5-undergruppe. Vi har da at r er antall Sylow 5-undergrupper.

$$r \equiv 1 \pmod{5}, \text{ og } r \mid |G|$$

$$\Rightarrow \underline{r = 1 \text{ eller } r = 6}.$$

b) La s være antall Sylow 3-undergrupper i G .

$$s \equiv 1 \pmod{3} \quad \text{og} \quad s \mid |G|$$

$$\Rightarrow s = 1 \text{ eller } s = 10$$

Anta $r=6$ & $s=10$. Siden G har 6 Sylow 5-undergrupper.

må G ha $6 \cdot 4 = 24$ elementer av orden 5.

Siden G har 10 Sylow 3-undergrupper må G ha $10 \cdot 2 = 20$ elementer av orden 3. Vi har da mer $24 + 20 = 44$ elementer i G , en selv mottsigelse. Så enten er $r=1$ eller $s=1$. Når vi bare har en Sylow p -undergruppe, så er denne en normal undergruppe.

$\Rightarrow G$ er ikke simpel.